

Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти ім. М. В. Остроградського

Авторська розробка

на тему

**« Фрагменти уроків з використанням стратегій «Дискусія»,
Читання з позначками», «Мікрофон»»»**

Виконала:

Омельченко Оксана Григорівна

Асистент вчителя II група

Климівський НВК

Полтавський район

Полтавська область

Полтава 2021

Вступ

Однією з ключових компетентностей Нової української школи є спілкування державною мовою, а саме: вміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, здатність мовними засобами реагувати на соціальні і культурні явища, розвивати вміння спілкуватися під час навчання, вдома, у інших сферах. Це і є основним завданням НУШ.

Дитина повинна сприймати прочитану і почуту інформацію, виокремлювати відоме і невідоме для себе, розпізнавати ключові слова і фрази тексту, висловлювати власний погляд на предмет вивчення. Щоб оволодіти цим, дитина повинна всебічно розвиватися і критично мислити. Розвинути в учнів критичне мислення допоможуть такі стратегії: «Мікрофон», «Дискусія», «Читання з позначками». Фрагменти уроків з використанням цих стратегій – тема авторської розробки.

Мета роботи – описати, як ці технології можуть бути використані на уроках, щоб дітям було цікаво спілкуватися, щоб вони вміли відстояти свою думку.

Виходячи з мети роботи, необхідно виконати такі **завдання**:

- ознайомитися з доступною науково-методичною літературою з теми;
- виокремити серед стратегій критичного мислення лише ті, що стосуються теми: «Дискусія», «Читання з позначками», «Мікрофон»;
- використовуючи теоретичні напрацювання розробити фрагменти уроків з використанням стратегій «Дискусія», «Читання з позначками», «Мікрофон».

Основна частина

Стратегія «Дискусія»

Досить актуальними на сьогодні методами формування критичного мислення є різні види дискусій і дебатів. Учень повинен вміти дискутувати, брати участь у дебатах, щоб уникнути нав'язування чужої думки. Із метою створення сприятливих умов для дискусій, у процесі яких відбувається розвиток критичного мислення, на обговорення треба виносити питання суперечливого характеру.

Щоб дискусія була відвертою й демократичною, необхідно створити в класі атмосферу довіри та взаємоповаги. Учні повинні знати правила ведення дискусії:

- висловлюватися слід по чергово;
- не можна перебивати того, хто говорить;
- критикувати слід ідеї, а не осіб, які їх висловлюють;
- необхідно поважати всі висловлені думки (позиції);
- сміятися можна лише над жартами;
- не можна змінювати тему дискусії.

Стратегії дискусії:

1. Т-схема- це багатоцільовий графічний організатор для запису аргументів з обговорення бінарного запитання (так- ні, за- проти). В роботі представлений зразок використання даної стратегії;
2. Дискусійна шкала Елвермана– це стратегія використання графічної схеми для організації дискусії в класі.;
3. Шкала ставлень «ТАК - НІ» – це стратегія, яка допомагає з'ясувати ставлення учнів до певної проблеми та організувати дискусію в класі.

Приклад використання стратегії «Шкала ставлення « ТАК - НІ» .

Фрагмент уроку « Я досліджую світ»

Тема: «Я - мандрівник»

Мета : ознайомити їх з деякими явищами природи; збагачувати словниковий запас; учити відповідати на запитання; виховувати естетичне сприйняття природи, мистецтва, побуту, дружні взаємини.

Учитель: «Діти, в кінці уроку я хочу, щоб ми обговорили таке питання : Звідки береться сміття під час мандрівок ?». До вашої уваги текст. Зараз ви розподілитесь на групи. Ваше завдання уважно прочитати текст і дати відповідь на запитання : «Чи правильно вчинили мандрівники?» .

«Під час подорожі до лісу друзі взяли з собою консерви на перекус. Після смачного обіду, прибираючи за собою, друзі побачили, що в бляшанці з – під консерви залишилась юшка. Вони вирішили залишити бляшанку під кущиком – «Може лисичка поласує.»»

- Ви уважно прочитали текст. Тепер вам треба побудувати таблицю, щоб дослідити «Чи правильно вчинили мандрівники?»

Так		Ні
Доказ 1. Тварин треба підгодовувати	Чи правильно вчинили мандрівники?	Доказ 1. Бляшанка залишиться в лісі, як сміття. Доказ 2. Лисичка може травмуватися об бляшанку Доказ 3. Лисичка може застрягнути в бляшанці

Розгляньте уважно таблицю. Обговоріть в групах результати . Тепер об'єднайтеся. Зважте всі докази. Яких більше? (йде обговорення)

Давайте зробимо висновок:

- Мандрівники вчинили не правильно – бляшанку ні в якому разі залишати не можна. Бо від неї більше біди, ніж користі. Таким чином і збирається сміття в лісах, парках.

Стратегія «Читання з позначками»

Стратегія використовується для читання наукових та науково – популярних текстів.

Час від часу, читаючи якийсь твір, як дорослі так і школярі роблять у книгах помітки, виділяють певну інформацію з метою кращого запам'ятовування, щоб звернути увагу ще раз на певний фрагмент.

Фрагмент уроку «Літературне читання»

Тема : «Я досліджую осінні зміни в житті тварин»

Мета: стимулювати оцінювальну діяльність учнів під час сприйняття та обдумування інформації в процесі читання, оцінювати власне розуміння тексту за допомогою позначок; позначки – маркери критичного мислення.

- Діти до вашої уваги невеличкий текст, над яким ми будемо працювати. Давайте познайомимось перед роботою з такими позначками

«v» - означає «я знав це»

«-» - це суперечить, тому що я знав

«+» - я не знав цього

«?» - у мене з'явилося питання

- Нам з вами зараз буде достатньо поки що 2 з них :

«v» - я знав це ; «+» - я не знав цього

Зараз ви будете читати текст і відмічати інформацію цими позначками. Зауважу відмічати треба не окремі слова, а цілі речення, де описаний факт. Я б ставила позначки на полях – так буде зручно. Позначки ставимо олівцем. Час на цю роботу обмежений 7 хв.

- Давайте обговоримо тепер вашу роботу

- Яка інформація вам була відома?

- Яка виявилась новою?

- Тож, що ж нового ви дізналися?

(Враховуючи розвиток учнів, вміння їх читати можна створити таблицю поміч, поки що з 2 розділів з двома позначками)

√ Я знав це	+ Це нове для мене
білка	сойка
дерево	жолуді
мишка	ямка
зерно	
нірка	

Стратегії «Мікрофон»

Ця технологія є різновидом загальногрупового обговорення певної проблеми, яка дає можливість кожному сказати щось швидко, відповідаючи по чергові. Цей метод можна використовувати як на етапі актуалізації та коригування знань учнів, так і під час узагальнення матеріалу. Ця технологія дозволяє кожному дуже швидко відповісти на поставлені питання або висловити свою думку чи позицію.

Перед класом ставиться запитання. Учням дають невелику вказівку, що виконує роль мікрофона, якого вони будуть передавати одне одному, по черзі беручи слово. Говорити може тільки той, хто тримає мікрофон. Учні повинні говорити швидко й лаконічно. Якщо учень не має що сказати, він передає слово іншому. Важливо не обговорювати і не критикувати чужі відповіді. На завершення вчитель або учень, який добре володіє цією темою, підбиває підсумки.

Фрагмент уроку математики з використанням стратегії «Мікрофон».

Тема: Додавання в межах 20.

Мета: надати можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання; вчити висловлювати свою думку чи позицію.

* Хвилинка каліграфії

Вчитель ставить запитання до класу, надає слово лише тому учню, який тримає уявний мікрофон. Учень має говорити лаконічно та швидко.

Дітки, погляньте на дошку.

- Які геометричні фігури ви бачите?
- Якого кольору коло?
- Якого кольору трикутник?
- Якого кольору квадрат?
- Яким числом підписаний квадрат? (19)
- Скільки десятків має число 19?
- Скільки одиниць має число 19?
- Отже, сьогодні ми повторимо написання числа 19. У ваших зошитах вже написаний зразок, гайда до роботи.

Після відповідей учнів всі разом роблять загальні висновки.

Висновки

Запропоновані стратегії рекомендовано використовувати на різних етапах уроків та в позаурочний час. Практичне спрямування даної роботи – показати, як представлені технології допомагають вчителю розвивати творчий потенціал особистості учня, формувати вміння критично мислити та самостійно приймати рішення. Ці стратегії допомагають не лише розвинути учня, але й заохотити його до навчальної діяльності.

Як результат, використовуючи теоретичні напрацювання мною було розроблено фрагменти уроків з використанням стратегій «Дискусія», «Читання з позначками» та «Мікрофон», які допомагають готувати дітей нового покоління, які вміють розмірковувати, спілкуватися, чути та слухати інших.

Отже, практичне використання вправ з розвитку критичного мислення в початковій школі забезпечує позитивні зміни в учнів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Большакова І. О., Пристінська М. С. «Українська мова. Буквар» підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.ranok.com.ua/Ykrmova_Bolshakova.html
2. Пометун О. Як розвивати критичне мислення учнів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nus.org.ua/articles/krytychne-myslennya-2/>
4. Федькович І. «Критичне мислення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<https://sites.google.com/site/portfoliofedovic/metodicna-skarbnica/kriticne-mislenna>

5.Ed.era. Онлайн курс для вчителів початкових класів .

Модуль 3. Інтегроване навчання. Розділ 3.5. Критичне мислення